

TARDEALULUI BUNA

A magyarországi románság szócsöve — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacția și administrația:
Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc-utca 36. Telefon: 17-49

Căsuța poștală No. 1.

Răvaș de sărbători

de: G. V. GIURGIU

Acum, când întregul neam omenesc se pregătește să sărbătorească luminatul praznic al Nașterii Mântuitorului, în clipele de reculegere evlavioase pe cari ni le prilejuește răgazul zilelor de sărbătoare, se cade să aruncăm o privire în urmă pe calea pe care am parcurs-o din ziua apariției noastre și până azi.

Cu grija gospodarului bun, în chivernisirea căruia au rămas prețioase comori, căutăm să ne dăm seama de tot ceea ce am făcut, bune și rele, folositoare și nefolositoare, deopotrivă.

Când am pornit la drum în împrejurările știute și chemați la viață de o necesitate care nu ținea seama de circumstanțe, ci impunea existența cu orice preț, ne-am dat seama că vom avea de înfruntat greutățile vremurilor, apăsătoare pentru toți, nu numai pentru noi, care am ajuns să trăim în această epocă de proude răturnări.

Nimic din ceea ce am prevăzut nu ne-a putut face însă să dăm înapoi de pe calea datoriei pe care am apucat, fiindcă știam din prima zi care ne este rostul și fiindcă ne dam seama ce importanță are să ducem slovă de mângâiere, cuvânt de îmbărbătare și îndemn românesc la stăruitoare muncă, în casele celor năpăstuiți de griji. Știam că prin scrisul nostru modest îi ajutăm să îndure cu mai multă bărbăție, toate greutățile zilei de azi, care nu sunt numai ale noastre, dar și multor alte popoare din lume.

A lupta în cadre legale pentru dreptate, pentru înfrățirea tuturor ce locuiesc pe aceste plaiuri și sprijinirea înfocată a tot ce are mai prețios și mai valoros neamul nostru românesc, a fost programul cu care am plecat la drum — și ne întrebăm: poate fi o țintă mai frumoasă și mai curată pentru un român ardelen?

Cum am răspuns acestei chemări, stau dovadă paginile noastre, este mărturie scrisul nostru. Nu ne-a fost greu să rămânem români și cinstiți, pentru că am avut în fața noastră o pildă, aceea a înaintașilor noștri gazetari ardeleni, cari au sfințit prin scrisul lor ogorul în care ne revine acum nouă, modesti urmași, sarcina de a munci. Urmand acest drum, am lăsat la o parte în scrisul nostru orice ură și orice clevetire și n'am răspuns decât la glasul celor mai curate sentimente, izvorâte din inimi adevărate românești. Am făcut aceasta pentru că am fost printre cei dinții care ne-am dat seama că în vremurile grele pe cari le trăim și în locul în care ne găsim numai unirea tuturor — peste patimile mărunte ale zilelor de rând și desbinările trecutului — ne poate scoate din năcaz. Iar pentru ca

(Continuare în pag. 12)

NAȘTEREA MÂNTUITORULUI

Se apropie Crăciunul...

Arborii și-a luat înfățișarea de Moș Crăciun. Geamurile sunt acoperite cu un văl alb — decorat cu flori de gheață — încât abia mai pătrunde prin ele flacăra de pe vatră.

Iată, prevestitorii obicinuiți ai apropierii marelui praznic: Nașterea Domnului Isus Christos.

Satele noastre din munți și văi stau liniștite și așteaptă în tăcere cu sufletul smerit marea Sărbătoare.

O iarnă grea s'a coborât asupra caselor noastre; cumplită iarnă plină de griji și necazuri.

Sufletele noastre chinuite de multe neajunsuri — se nălță către Cel de Sus dela care așteptăm și mângâiere și îmbărbătare.

Către Cel de Sus ne-am îndreptat întotdeauna și liniște s'a pogorit în sufletele noastre și cu noi puteri am călcat pe drumul ce duce la mântuire.

Cu suflet smerit așteptăm și în acest an Nașterea Mântuitorului.

Cu credință în puterea dumnezeiască — care singură e nebiruită și-n cer și pe pământ, — cu lacrimi de bucurie ne îndreptăm privirile către steaua ce arăta calea spre acel staul modest, care a dat adăpost celor refugiați de groaza lui Irod. Ascultăm cu evlavie:

— O ce veste minunată din Vifleim ni-s'arată... și plângem de bucurie, că s'a născut Mântuitorul lumii...

Cu'n ochiu plângem de bucurie, celalt ochiu însă e trist — că înainte vede Golgota, care trebuie s'o urce — Cel născut fără de păcat...

Marea tragedie a Calvarului se-ncepe cu Nașterea Celui de Sus.

O privim cu cutremur, îngroziți de nedreptatea omenească, și poate ne-am pierde ori-ce nădejde, dacă n'am cunoaște, actul ultim a tragediei: Invierea!

O ce veste minunată din Vifleim ni-s'arată... A pătruns seara de Crăciun în satele noastre și s'au aprins luminările în modestele case... focul pâlpăie în vatră. Copiii au pornit la colindat...

Să-i așteptăm cu drag! Bucurați-Vă și Vă veseliți, frați români: — S'a născut Mântuitorul!

25 Dec. 1940.

EMIL HAȚIEGANU.

Pace și între oameni bunăînvoire...

Clopotele de Crăciun răsună din nou, anunțând vestea așteptată de păstorii acum aproape două mii de ani: Nașterea Mântuitorului, care a venit să aducă pace și bunăînvoire între Oameni... Pace și bunăînvoire, iată două cuvinte șterse din dicționarul și din mentalitatea multora; totuși aceste cuvinte și adâncul lor înțeles divin, trăiesc în inimile milioanele de ființe care în toiu învrăjbirii, când dângănitul clopotelor este înăbușit de bubuitul tunurilor ucigătoare, așteaptă un miracol divin tot atât de smeriți și umili ca și păstorii din Vifleim...

Intunec adânc s'a lăsat pe pământ, întuneric fără mângâiere, iar na rece ca gheața. Inimi împieirite de egoismul atot stăpânitor, căzute în mocirla urii, vrăjbi și brutalității, samână mizerie și moarte. Numărul celor flămânzi și lipsiți de adăpost crește în fiecare zi. În țările cari se află în război, populația civilă serbează praznicul nașterii Domnului în adăposturile subterane de teama că în locul mesagiului divin rostit prin glasul arhanghelilor, vor auzi sgomotul avioanelor și vuietul sinistru al bombelor, care împrăstie moarte și pustiire. Aiurea numărul celor fără de lucru i-a proporții catastrofale, vetrele lor au rămas neîncălzite, inimi de mame sângerea-ză, mii de copii flămânzesc și vocea lor plâpândă strigă înduioșător „Mamă ni-e foame”...

Viața popoarelor, desvoltarea culturală, socială, națională și prosperarea lor economică este stânjenită din simplul motiv, că dirigații lor sunt lipsiți de spiritul înțelegerii. Ideologii ipocrite desbină națiunile și deși conducătorii lor vorbesc de pace, ei să grăbesc să se înarmeze până în dinți, parcă suferințele de până acum nu au fost de ajuns.

În asemenea împrejurări și vremuri cumplite, credincioșii se strâng smeriți în jurul altarelor, așteptând un nou miracol, fiindcă în bezna întunerecului care ne cuprinde, lumina mesagiului divin, ascunsă în fundul inimelor credincioase, luminează cărarea îngustă și plină de obstacole, care ne va apropia de Pace și de Bunăînvoire.

Clopotele de Crăciun răsună și acum, dângănitul lor, înăbușit vremelnic, va fi auzit până de parte, Colinzile colindătorilor opriți vremelnic, suferințele și lipsurile celor săraci și credința în Dumnezeu strămoșilor noștri ne va apropia și ne va înfrăți între noi, și ne va întări speranța în sosirea vremurilor mai bune, când mesagiul divin de acum două mii de ani se va realiza, aducând Pace pe pământ și Bunăînvoire între Oameni.

IACOB TIS

Seară de Crăciun...

Mijlocul lui Decembrie... Zi de Duminecă. Eram la țară, într'un sat de munte românesc. Dela biserică „părechi de părași” se îndreptau la preotul satului. Credeam, e vre-un botez mare. Nu! ... Era ziua — din luna Crăciunului — în care împricinații: bărbați, femei și fete terminau ori-ce pismă, iertau ori-ce ură — din cursul anului — și se declarau gata de ... pace. Și în timp ce mă gândeam că în aceste ținuturi de munte poate nu e afacere să fi ... avocat, î-mi încleștează mânele și „părășii” îngână: Dumnezeu să ne dea pace.

Un obicei care m'a impresionat. Mi-am dat de îndată seama, că în aceasta văgăună de munte ce suflete curate trăiesc.

Nu împotriviți și răsbunări, — ci punerea în practică a învățăturii Aceluia care s'a născut într'o iesle de gospodărie nevoiașă, sub ochii umezi și blânzi ai animalelor, — dărea la viață a cuvintelor Celui pe care Irod a voit să-lucidă, și Juda l-a traficat ca pe o marfă, — urmarea din suflet și cu suflet acea ce ingerul vestiitor cu mulțimea cerească încă înainte cu 1940 de ierni, zicea: „Slavă într'u cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace și întru oameni bună-voire”.

Da! Pe pământ pace și într'u oameni bună-voire.

Oare și într'alte locuri? ... Poate, nu, pentru că lipsește curățenia sufletească a țaranului nostru din acea comună dela munte.

De aceia vedem noroade învrăjbite, oști înarmate, spulberări de hotare, drumuri de pribegie în furtuni și nămeți sărmani.

Compar această curățenie sufletească din satul de munte cu a întregului neam, și nu cred, ca un popor care s'a lăsat amputat în trei rânduri, numai de dragul păcii să nu fie răsplătit de Dumnezeu...

Cu aceste gânduri îmi plec capul în seara de Crăciun, aprind făclile în calea Mântuitorului, care aduce lumină, dragoste, unire... și ascult cîrpițitul din afară a copiilor:

„Trei crai dela răsărit,
„Spre stea au călătorit...”

Dr. IOAN OLTEANU

ZIARISTICĂ

Kipling cetind ziarul care-i anunța decesul scris directorului următoarea scrisoare:

Ziarul dv. îmi anunță moartea. Cum totdeauna sunteți bine informat, această știre trebuie că este adevărată. Vă rog să binevoști a-mi anula abonamentul, care acum, din cauza morții mele, nu-mi mai este necesar.

Cum a ajuns în limba română cuvântul „târtan”

Cândva, într'un congres de filologie, s'a desbătut și originea cuvântului „târtan”.

După multe cuorovăeli s'a acceptat explicația dată de unul dintre congresiști.

Anume:
Demult, în vremuri voevodale, când hotarele Moldovei lui Ștefan cel Mare și ale Maramureșului istoric, erau păzite de plăieși, când străinii care intrau în țară nu aveau pașuri ca acum, când patriarhalii plăieși nu știau atâta carte ca grănicerii și vameșii de astăzi... știm că a început venirea (un fel de invazie de proporții mai reduse) a Evreilor din Galiția și așezarea lor prin părțile noastre.

Nefiind acte de legitimație, plăieșii îi întrebau pe toți călătorii, cine sunt și unde merg.

Iată procedeu:

— Tu ce ești, mă? (Evreul răspundea):
— Untertan! (nemțește însemnează subpus strein).
— Dar tu?
— Untertan!
— Dar tu?

CIOBANUL ROMÂN

Pe ploaie, pe viscol, în vremuri bune și în vreme rea, ciobanul român cutreeră câmpiile în urma turmei și își cântă așa necazul:

Suflă vântul
Uscă râțul,
Rânduit mi-o fost urâtul.
Suflă vântul,
Uscă lazul.

Strofe de Crăciun

A pornit ca și-alte dați,
Prin troiene de nămeți,
Ieri, așa cam pe la toacă,
Cu mustăți de promosoacă;
A pornit hoinar la drum
Și-i deja pe-aproape-acum,
A pornit copiii spun,
De departe — Moș Crăciun.

Și-are moșul în desagi,
Jucării și visuri dragi.
Are moșul jucării
Ca să-mpartă la copii,
Moș Crăciun, Moș Crăciun
Am o rugă ca să-ți spun:
Nu mai sunt copil, ca mie,
Să-mi aduci o jucărie.

Moș Crăciun, Moș Crăciun,
Adă-mi tu un vis nebun,
Adă-mi vise care mint,
Care dor și care-alint;
Să visez că-i primăvară,
Undeva 'ntr'un crâng la țară
Cu miros de flori de-April,
Să visez că-s iar copil.

Moș Crăciun, Moș Crăciun,
Adă-mi tu un vis nebun:
La o casă mică, mică
Cu mușcate în ulciță,
In ceardacul cu hamei,
Străjuț de-un nuc și-un tei,
Să-ți mai spun? Doar tu o știi,
— Se sărută doi copii —

E. BELDIE

— Și eu untertan!
Urma apoi trecerea lor, ca a oilor, prin strungă.

Un plăieși stătea de o parte și unul de altă parte și numărau:

Un târtan.
Doi târtani.
Trei târtani și așa mai departe până terminau cu ei.

Să nu se creadă că plăieșii Români au stopșit cuvântul nemțesc Untertan în târtan.. Ei așa îl auziau pronunțat de Evrei.

Nu mai pe Un, dela începutul cuvântului Un tertan îl uitam fiindcă îl confundau cu numeralul un.

Ce privește înțelesul peiorativ al cuvântului târta, și acesta este explicabil.

Cum Evreii veneau des și în pâlcuri mari, cu mare hărmlăe, le dădeau mult de lucru bieților plăieși. Adesea trebuiau să se scoale și noaptea. Când se enervau, nu arare ori, îi auziai înjurând:

Fire-ai ai dracului de târtani!
In cursul timpului, apoi, cuvântul a ajuns să aibă o semnificație și mai peiorativă. A

contribuit la aceasta felul raporturilor zilnice dintre Români și Evrei și faptul că numărul Evreilor a crescut peste măsură. Erau regiuni unde stânjeneau sau chiar periclitau existența materială și etnică a băștinașilor.

In legătură cu aceste realități și literatura populară poate furniza date interesante.

Iată, bunăoară, o imagine — horibile visu — prin care, poporul, caracterizează atât de concis și plastic pe Evrei. După portul și înfățișarea lor fizică, după mulțimea lor neînchipuit de mare, comparându-i pe cei din Maramureș cu imensul număr care trebuie să fie în lumea largă:

De-ar fi jâzii toți un jâd,
Doamne, mare-ar fi și hăd!

Se pot releva interesante dat din graiul poporului și din literatură populară referitor la toate populațiile cu cari am trăit laolaltă sau am avut legături în cursul timpului.

O psihologie etnică sau comparativă a populațiilor conviețuitoare s'ar putea înjgheba ușor numai pe baza documentelor înjgheba ușor și pe baza documentelor scoase din cele două domenii.

GHEORGHE DÂNCUȘ

A apărut:

SENZAȚIA SFÂRȘITULUI DE AN ESTE CALENDARUL ȚĂRANILOR pe 1941, întocmit de iscușiții preoți dela Oradea. Pe lângă pâr. canonic I. Georgescu, în acest calendar găsim semnăturile întregii sau inițialele părinților: Ion Codreanu, Eugen Foișor, I. (on) E. (vuțianu), consilier eparhial ortodox, P. Iosif Celante, G(avril) S(tan), D(e-metriu), M(arian) ing. silvic etc. etc. Nu lipsește nici binecuvântarea Exc. S. P. S. Ioan Suci, episcop auxiliar. Intocmitorii Calendarului au avut buna inspirație să tipărească și Dojana vlădicească dela 1818 a nemuritorului Samoilă Vulcan. Neîntrecute sfaturi gospodărești, Știință, mai ales medicală, dar și practică, bine populaziată fac din acest calendar una din cele mai binefăcătoare antologii ce s'a tipărit vreodată.

VIAȚA ILUSTRATĂ, revistă ilustrată românească din Ungaria, apare în aceeași execuție îngrijită și cu acelaș continut valoros cultural și religios, ca și în trecut. Numărul de Crăciun al revistei nu trebuie să lipsească din nici o casă românească, oferă cea mai distractivă și mai instructivă lectură de serbători.

Lectura religioasă în Germania

„SOCIETATEA BIBLICĂ CATOLICĂ” din Stuttgart a publicat o dare de seamă din care rezultă că în lunile trecute s'au vândut 52.000 de exemplare din Noul Testament. Majoritatea testamentelor s'au vândut printre soldații de pe front. Faptul că viața religioasă nu este conturbată în Germania nici de războiu, rezultă și din împrejurarea că s'au construit numeroase biserici de mare valoare în Germania. Astfel cunoscuta biserică Oberschwäbische Parock-Wallfahrt, care este cea mai prețioasă biserică din Germania, a fost renovată pe spesele statului. Iar fresca Sfânta Elisabeth, de renume mondial din cetatea Wartbourg, creațiunea maestrului Moritz von Schwands, a fost deasemenea renovată.

Tribuna Ardealului

Director, editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU.

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este datoria fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiunile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengő (450 lei) anual, 8 pengő (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengő (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengő (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengő (750 lei) pe an, 13 pengő (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengő (210 lei) pe 1/4 de an și 2.25 pengő (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengő (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengő (1500 lei) anual. Abonamentele în streinătate 40 pengő (1200 lei).

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm². Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

O întrebare actuală:

Războiul se va decide pe pământul Angliei?

— De câteori au fost invadate insulele britanice de oștiri streine în cursul istoriei — Planul lui Napoleon — Când și cum se va produce invazia germană —

— Părerii pro și contra unui atac împotriva Angliei —

Reproducem după o revistă streină următoarele rânduri ale unui specialist militar asupra problemei celei mai interesante pasionante a războiului actual: Posibilitatea unei invazii germane în Anglia.

O problemă care se pune și care devine din zi în zi mai pasionantă și mai actuală, este întrebarea dacă Germania va ataca sau nu Anglia? Pe această temă au curs deja valuri de cerneală, iar specialiștii militari și-au spus în nenumărate rânduri părerea cântărind pro și contra șansele de izbândă a unei debarcări germane pe insulele britanice.

Din mulțimea de părerii care s-au exprimat, ar fi greu să desprindem o concluzie finală precisă, ceace reiese însă din scrierile specialiștilor militari este că invazia insulelor nu este imposibilă și ingeniozitatea germană care a răsturnat în actualul războiu toate regulile strategiei, considerate până acum infailibile, rezervă încă multe surprize.

CE NE SPUNE ISTORIA?

Examinând posibilitatea unei invazii streine a insulelor britanice, este interesant de văzut ce ne spune istoria. Trecutul ne arată că debarcarea de trupe streine în Anglia, nu numai că e posibilă, dar în cursul veacurilor s'a întâmplat în nenumărate rânduri.

Primul care a debarcat cu oastea în Anglia a fost Iulius Caesar, care în 55 înainte de Christos a traversat Canalul Măneții și cam în regiunea Dover-ului de azi a pășit pe pământ britanic. Marea furtunoasă și insuficientul antrenament și pregătire a soldaților, l-au obligat însă să se retragă. Anul următor, o nouă expediție organizată mai temeinic i-a permis să intre cu flota sa în estuarul Tamisei și să cucerească Britania. Trecutului domnitorului Cassivellaunius, i se datorește că Caesar a părăsit din nou Britania: ca aliat al briților.

Cel ce a cucerit cu adevărat Britania pentru imperiul roman a fost împăratul Claudius, care în 43 d. Christos cucerește insulele care rămân sub stăpânire romană până în anul 410 d. Christos, adică 347 de ani.

ALTE INVAZII

În cursul istoriei insulele britanice au cunoscut și alte invazii dușmane. În perioada de timp ce s'a scurs dela 1066, când s'a dat

avut planurile sale pentru cucerirea insulelor, cuibul dușmanilor lui cei mai neîmpăcați, fatalitatea a intervenit însă cu regularitate și a zădărnicit întotdeauna planurile marelui împărat.

CUM A VRUT NAPOLEON SĂ DEBARCE ÎN ANGLIA?

Mintea lui Napoleon a fost frământată din primele momente în care s'a dat seamă că singura putere care poate rezista cuceririlor

Avioane de bombardament în picaj

Cea mai formidabilă armă de luptă a războiului modern. — avioanele pot transporta la bord o încărcătură de bombe de 1500—2000 kgr. la distanță de 1500 km. pe care le aruncă cu precizie matematică asupra obiectivelor dușmane.

sale este Marea Britanie, cum să distrugă acest dușman neîmpăcat. Și-a dat seama dela început că englezii nu pot fi răpuși decât dacă sunt bătuti la ei acasă. (Câtă analogie cu concepția germană de azi.) Bazat pe această constatare, Napoleon a pregătit ani de zile debarcarea pe pământul Angliei.

La un moment dat în tabăra din Boulogne era gata de imbarcare o armată de 160.000 de oameni cu 10.000 de cai și 650 de tunuri. În porturile măneții erau pregătite 2365 de vase de diferite mărimi, cu 12.000 de marinari, care să transporte această armată formidabilă pe acelea vremuri, pe malul opus al canalului.

ocuparea bazelor strategice din Olanda, Belgia și coasta franceză a Canalului pare exclus ca înaltul Comandament să nu aibă pregătit un plan de invazie, punerea cărui în aplicare așteaptă doar momentul potrivit.

În cele din urmă atacul împotriva Angliei se rezumă la o simplă problemă de debarcare, punându-se întrebarea dacă este în stare Germania să transporte și debarce pe uscat în Anglia la momentul dorit o armată cu efective suficiente pentru a învinge rezistența englezilor. Așa pusă problema

pare simplă, executarea comportă însă o seamă de greutăți, care reclamă un studiu amănunțit și pregătiri din cele mai minuțioase.

FORȚELE CARI STAU FAȚĂ ÎN FAȚĂ

Examinând forțele adverse, am înclina să credem că cele germane întrec cu mult pe cele britanice. Această regulă nu este însă valabilă pentru toate domeniile, deoarece pe mare Anglia continuă să dețină supremația față de flota germană, încă prea neînsemnată pentru a lua lupta cu rivala ei.

Armata de uscat marchează o superioritate evidentă germană, atât în ce privește numărul cât și armamentul și pregătirea. Însă atacurile germane necruțitoare care se deslănțue fără încetare, dovedesc cu prisosință superioritatea germană. Dar tocmai această superioritate pe mare îngreunează sarcina germanilor, în calea debarcării cărora stă greaua problemă a transporturilor pe apele amenințate în permanență de vasele de război britanice.

Datele reproduse mai jos asupra raporturilor forțelor navale ale beligeranților sunt concludente:

Unități	Anglia	Germania	Italia
Vase de linie	12	— (2)	4 (1)
crucișetoare de luptă	3	2	—
cuirasate	—	3	—
vase port avion	6	2	—
crucișetoare grele	15	—	7
crucișetoare ușoare	24(21)	6	12(2)
distrugătoare	97(62)	17	46(2)
contratorpiloare	100(10)	11	41(28)
submarine mari	44(1)	18	97
submarine mici	—(9)	25	—(7)

Cifrele din paranteză arată unitățile demodate.

Datele de sus nu cuprind construcțiile mai noi, cari în conformitate cu programele navale respective, ne dau următoarea înfățișare:

Unități	Anglia	Germania	Italia
vase de luptă	7	2	4
vase de port avion	6	2	—
crucișetoare grele	—	5	—

Procurați-Vă din timp

îngrășămintele artificiale azotoase necesare pentru primăvară

SAREA DIN PÉT

(Calcium nitrat de amoniu)

cu 17% conținut de Nitrogen

grunuloasă, care se poate imprăști ușor odată cu semințele. Nu se pulverizează, nu otrăvește și nu este corosivă! Se întrebuințează cu rezultate excelente. Sfaturi practice gratuite:

S. A.

Péti Nitrogén-Művek

R. T.

BUDAPEST, V. Nádor-utca 21.

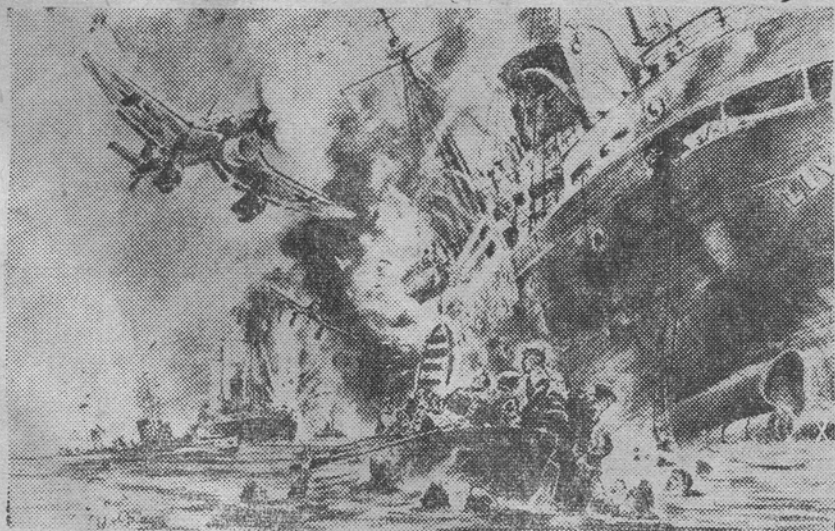
crucișetoare ușoare	21	—	—
distrugătoare	28	5	9
contratorpiloare	—	18	—
submarine mari	15	15	7
submarine mici	—	7	—

Deși obligată să-și disperseze forțele în toate mărilor lumii, Angliei îi rămân suficiente vase pentru a crea dificultăți serioase unei flote dușmane care ar îndrăzni să încerce debarcarea în Anglia.

SUB SCUTUL AVIAȚIEI

Debarcarea grosului armatei de uscat deși se va face pe apă cu ajutorul vaselor de transport, cucerirea punctelor de debarcare revine aviației. Sub scutul avioanelor și cu concursul lor debarcarea pare posibilă.

A acțiunea aviației se deslănțue din plin,

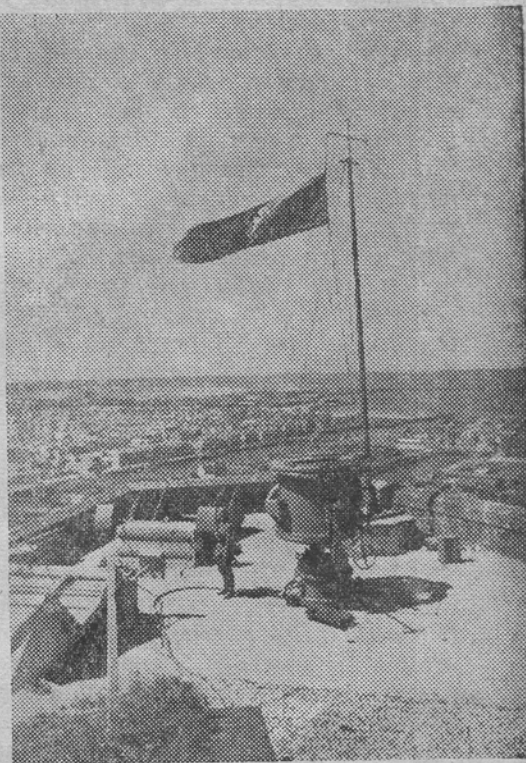
În bătăliile navale de azi și avionul va avea un rol decisiv nu numai tunurile de mare calibru ale cuirasatelor. Iată imaginea unei bătălii pe mare, așa cum și-o închipuie un pictor naval.

Lupta dela Nastings în care regele normanzilor Wilhelm Cuceritorul a rămas biruitor asupra oștirilor britanice, până în 1798, anul celor patru debarcări franceze, pământul Angliei a fost călcat nu mai puțin de 60 de ori de oștiri dușmane. Acești cuceritori au fost când germani, când spanioli, italieni, francezi sau olandezi, sau armate de mercenari streini aduse în ajutor de diferiți pretendenți la tronul Angliei.

Cucerirea Angliei a fost întotdeauna una din problemele cele mai atrăgătoare care au excitat fanteziile strategilor din toate timpurile. Să nu ne mirăm deci că și Napoleon

Fatalitatea care în alte ocazii patrona planurile lui Napoleon, s'a pus de astădată deacurmezișul proiectelor lui. Amenințările care veneau dela granițele de răsărit ale imperiului au obligat pe Napoleon să disolve tabăra din Boulogne și să pornească cu toate forțele sale împotriva Austriei.

A vorbi despre un plan de invazie german, înseamnă a face doar presupuneri, deoarece afară de cei inițiați, nimeni nu poate ști dacă există, în ce constă acest plan. Ne vor rezuma doar de presupuneri, cu toate că evenimentele întâmplate după

Baterie germană pe coastele franceze.

ea este secundată de războiul submarin și de acțiunea artileriei cu tragere lungă, care supraveghează cea mai mică mișcare în canal.

Bateriile de tunuri de mare calibru, modele perfecționate ale pieselor care în 1917 și 1918 au bombardat Parisul, se află instalate dealungul coastelor franceze și țin sub bătaia lor țărnișurile engleze mai apropiate, făcând imposibilă orice mișcare de trupe, dar mai ales navigația. Tunurile acestea necesită amplasamente speciale și sunt camuflate cu grijă pentru a nu fi observate de avioanele inamice. Calibrul lor variază între 200 și 300 mm. efectul bombelor lor fiind ucigător.

În teorie deci toate pregătirile pentru invazie au fost făcute. Este doar o chestiune de timp de a vedea utilitatea și eficacitatea lor.

Răvaș pe sărbători

(Urmare din pag. 1-a.)

unirea noastră să fie trainică și sinceră, ne trebuie încredere și dragoste frățească adevărată.

Suntem încă singuri, într-o luptă care de multe ori întrece puterile noastre modeste, greutățile nu ne înspăimântă însă. Dimpotrivă suntem mândri de rolul pe care ni l-a hărăzit destinul, în același timp însă simțim cu toată seriozitatea răspunderea pe care o deținem. În deplină o misiune, care oricât de ingrată ar fi și oricâte amărăciuni ne-ar ascunde în cale, suntem hotărâți să o ducem până la sfârșit, pentru că așa ne-am legat și ne-am legat de bună voie.

G. V. Giurgiu

Știri din România

D. CREȚEANU, NOUL MINISTRU DE EXTERNE AL ROMÂNIEI

BUCUREȘTI 21. (MTI.) — D. Crețeanu, ministrul României la Berlin, a fost rechemat telegrafic, fiind numit în demnitatea de ministru de externe.

RECENZĂMANTUL GENERAL AL POPULAȚIEI DIN ROMÂNIA

BUCUREȘTI 21. (MTI.) — Consiliul de miniștri prezidat de d. general Antonescu, în urma raportului făcut de ministrul de interne a hotărât ordonarea recensământului general al populației.

Serbarea pomului de Crăciun la secția românească a Gimnaziului de stat

KOLOZSVAR-CLUJ 21. — Sâmbătă după masă a avut loc la secția românească a Gimnaziului de stat din localitate serbarea Pomului de Crăciun, împreună cu o frumoasă producțiune școlară, în cadrele căreia s'au cântat colinzi și s'au evocat obiceiurile de Crăciun.

Serbarea a fost deschisă de directorul Kántor, care a vorbit de frumusețea obiceiurilor de Crăciun, păstrarea cărora trebuie să fie o datorie pentru fiecare popor.

Elevii au cântat colinda: „O veste minunată“, după care d. prof. O. Șireagu arată importanța datinelor populare în viața națiunilor.

Elevii intonează colinda „Trei păstori“... după care elevele Căprariu Ștefan din cl. VIII-a mulțumește directorului școlii în numele elevilor. Urmează împărțirea darurilor de Crăciun, din care s'a împărțit fiecare elev.

WASHINGTON, 21. (DNB.) — În conferință de presă recentă, d. Cordell Hull, ministrul de externe al Statelor-Unite angajându-se de ajutorarea cu alimente a populației din Spania și Franța, a declarat că această problemă nu a putut fi încă rezolvată. În continuarea declarației d. Cordell Hull a arătat că guvernul britanic n'a admisi nici transporturile de conserve de lapte pentru copii din Franța.

BUCUREȘTI 21. (MTI.) — Chestura poliției din Sibiu a dat un comunicat prin care anunță că pe viitor nu se ma eliberează biletele de trecere frontierei spre Ungaria.

Folosindu-se de cea mai unghă noapte a anului

Englezii au atacat Berlinul

BERLIN, 21. (DNB.) — Forțele aeriene engleze au exploatat cea mai lungă noapte a anului și au săvârșit un atac aerian împotriva capitalei Reichului Vineri noaptea

Lordul Halifax va fi numit ambasador al Angliei la Washington

— D. Lloyd George ministru fără portofoliu în cabinetul Churchill —

LONDRA 21. (Reuter.) — Cercurile inițiate susțin că în curând lordul Halifax va fi numit ambasador al Angliei la Washington. În cazul când lordul Halifax va accepta postul de ambasador, se vor ivi importante schimbări în constituirea cabinetului englez. Intrarea în cabinet a dlui Lloyd George în calitate de ministru fără portofoliu n'ar provoca nici o surpriză în cercurile politice engleze. (MTI.)

D. CHURCHILL PROMITE REFORME SOCIALE

AMSTERDAM 21. (DNB.) — D. Churchill a promis poporului englez importante reforme sociale, spunând, că după terminarea războiului, scopul principal va fi înființarea statului comunității britanice, în care instituțiile și privilegiile de cari s'au bucurat până acum foarte pușini, vor fi dăruite comunității naționale și împărțite între toți locuitorii țării în egală măsură. (MTI.)

După întrevvedere Petain—Abetz

Cercurile italiene cred în încheierea apropiată a păcii între Franța și Germania

— Guvernul din Vichy se află în pragul unot hotărâri important —

BELGRAD 21. (Bp. Tud.) — Corespondentul din Roma al ziarului „Vreme“ anunță că Franța stă în pragul unor hotărâri decisive și după informațiile cercurilor politice din Italia, în curând se va încheia pacea germano-franceză.

Același ziar anunță din New-York că după întrevvederele mareșalului

Pétain cu ambasadorul Abetz, se poate conta că încheierea unei anumite înțelegeri germano-franceze, care va avea o influență favorabilă și asupra relațiilor italo-franceze. Cercurile italiene accentuează că rezultatele acestor convorbiri vor fi satisfăcătoare și din punct de vedere italian.

Experții militari britanici așteaptă pentru sfârșitul lunii Decembrie deslănțuirea marelui atac britanic

— Populația Angliei trăește sub teroarea unei apropiate invazii germane —

BUDAPEST, 21. Ziarul „A Pest“ serie:

Din Zürich se anunță că zierele engleze caută să pregătească opinia publică în vederea unei acțiuni războinice pe care o pune la cale Statul Major german — anunță în unanimitate corespondenții elvețieni și suedezi din Londra. Deocamdată nu se știe dacă aceste avertismente sunt serioase, sau servesc numai scopuri tactice. În tot cazul este de remarcă că corespondenții streini transmit aceste comunicări referindu-se la părerile experților militari britanici, care așteaptă desfășurarea operațiunilor germane de mare avengură pentru primele zile ale săptămânii, deci tocmai în timpul sărbătorilor Crăciunului. Insuși d. Churchill a avertizat pe englezi să se ferească de a considera săptămânile de iarnă ca o perioadă de odihnă.

ATMOSFERA DE NELINIȘTE SE ACCENTUIAZĂ ÎN ANGLIA

MADRID 21. (MTI.) — Ziarul „A. B. C.“ relatează într'un lung reportaj impresiile corespondentului său din Londra în legătură cu situația și grijile care preocupă în timpul din urmă opinia publică en-

gleză. Se accentuează că Anglia a pierdut în războiul aerian numai în cursul lunii Noemvrie 4568 morți și 6202 răniți.

Teama de o invazie germană, amenință în permanență. Populația insulei nu poate scăpa de acest gând sinistru. În cercurile politice și în presă liniștea o fost restabilită. Nu se știe nimic precis și toți se tem de toate.

Aceasta este impresia culeasă în rândurile populației londoneze.

În general se vede că cu sfârșitul lunii Decembrie va începe o nouă perioadă a războiului.

BUDAPEST 21. (MTI.) — D. Homan Bálint, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, s'a reîntors după o ședere de o săptămână, din Germania, Vineri după masă la Budapest.

A apărut

CALENDARUL

„TRIBUNA ARDEALULUI“

de vânzare la toate chioscurile și depozitele de ziare

Prețul 1 Pengó

Comunicatul oficial italian

Toate atacurile grecilor au fost respinse

— Vie activitate a artileriei din Africa orientală —

De undeva din Italia, 21 (Stefan). — Comunicatul Nr. 197 al Marelui Stat Major italian anunță:

„In regiunea frontierei dela Cirenaica s'a desfășurat o vie activitate de artilerie. În luptele aeriene dela 19 Decembrie grecii au mai pierdut două avioane de vânătoare în afară de cele anunțate. În luptele terestre s'a distins în mod deosebit divizia V-a italiană, care prin lupte permanente a dat dovadă de patriotismul soldaților italieni și în cursul operațiunilor desfășurate a distrus unitățile blindate grecești și la un moment dat a dus o luptă aprigă și cu forțele aeriene elene.

Pe frontul grec peste tot am respins încercările de atac ale grecilor. În multe locuri s'au dat asalturi cu baioneta, pentru cucerirea unor poziții. Forțele aeriene italiene în colaborare cu trupele terestre, au atacat în mod permanent trupele grecești, și căile de comunicații.

În canalul Corfu forțele aeriene italiene au scufundat două vase inamice. În cursul luptelor aeriene două avioane italiene nu s'au reîntors la bază. Aviația italiană o bombardat cu succes poziții inamice.

În Africa orientală s'a desfășurat o vie activitate de artilerie. (MTI.)

Comunicat oficial german

Atacul britanic în contra Berlinului nu s'a soldat cu pagube prea mari

— Englezii au bombardat obiective nemilitare —

BERLIN 21. (DNB.) — Comandamentul suprem al forțelor germane anunță:

În noaptea de 21 Decembrie forțele mațiunile aeriene germane au atacat cu mult efect obiectivele militare și industriale din Londra. Aviația a continuat atacurile și în cursul zilei împotriva uzinelor de armament din Cheamshoet. Atacul aerian german s'a extins până la insula Shetland.

În noaptea de 21 Decembrie forțele aeriene germane au bombardat obiectivele militare din Anglia centrală, cauzând puternice explozii și incendii în portul Liverpool.

Avioanele britanice au atacat în noaptea de Vineri spre Sâmbătă Berlinul. Atacul englez s'a îndreptat și acum exclusiv împotriva obiectivelor nemilitare. Mai multe clădiri particulare au fost grav deteriorate de bombe, chiar și catedrala din Berlin a suferit avarii serioase. Atacurile engleze s'au soldat cu victime mortale. Decedații se găseau în afară de adăposturi în timpul atacului. Artileria germană de apărare antiaeriană a doborât două avioane engleze. (MTI.)